Č.j. S 74/01-337/02 V Brně dne 29. ledna 2002

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže ve správním řízení č.j. S 74/01, zahájeném dne 13. srpna 2001 podle § 18 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), v platném znění a § 15 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, v souladu s § 21 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, na návrh účastníka řízení, jímž je společnost AGFTRADING, a.s., se sídlem Roháčova 83/1099, Praha 3, IČ: 26185610, ve věci povolení spojení soutěžitelů ve smyslu § 12 a násl. zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, vydává toto

r o z h o d n u t í:

Spojení soutěžitelů, k němuž dochází na základě Kupní smlouvy o úplatném převodu cenných papírů ze dne 28. února 2001, kterou uzavřely společnosti AGFTRADING, a.s., se sídlem Roháčova 83/1099, Praha 3, IČ: 26185610, jako kupující a GARIT AG, a.s., se sídlem Poděbradova 54, Lomnice nad Popelkou, IČ: 64828891, jako prodávající, a v jejímž důsledku kupující získal 61,59 % akcií společnosti PROAGRO Liberec, a.s., se sídlem Pivovarská 866, Liberec, IČ: 49903497, je spojením soutěžitelů ve smyslu § 12 odst. 3 písm. a) zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže. Toto spojení soutěžitelů se podle § 16 odst. 2 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže,

p o v o l u j e.

O d ů v o d n ě n í :

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „Úřad“) zahájil dne 13. srpna 2001 na návrh společnosti AGFTRADING, a.s., se sídlem Roháčova 83/1099, Praha 3, IČ: 26185610 (dále jen „AGFTRADING“), správní řízení S 74/01 ve věci udělení povolení ke spojení soutěžitelů ve smyslu § 15 a násl. zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže (dále jen „zákon“).

Pokud jde o účastníka správního řízení o povolení spojení soutěžitelů, k němuž dochází, podle § 12 odst. 3 písm. a) zákona, nabytím cenných papírů, povinnost podat návrh na povolení spojení je podle § 15 odst. 2 zákona uložena soutěžiteli, který má získat možnost přímo nebo nepřímo kontrolovat jiný podnik, což je v tomto případě společnost AGFTRADING. Ta se také následně ve smyslu § 21 odst. 1 zákona stala účastníkem uvedeného správního řízení.

Při posuzování spojení soutěžitelů Úřad vycházel z následujících podkladů:

- návrhu na zahájení správního řízení,
- dokladu o zaplacení správního poplatku,
- formuláře vztahujícího se ke spojení,
- Kupní smlouvy o úplatném převodu cenných papírů,
- informací o spojovaných společnostech (zejména seznamy dceřiných společností, seznamy zákazníků, výroční zprávy),
- rozboru postavení spojovaných subjektů na relevantním trhu.

Skutečnost, že se Úřad spojením zabývá, byla uveřejněna v Obchodním věstníku č. 35/01 ze dne 29. srpna 2001. Ve stanovené lhůtě 5 dnů pro podání případných připomínek Úřad žádnou připomínku k uvedenému spojení podniků neobdržel.

V souladu s ustanovením § 33 odst. 2 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (dále jen „správní řád“), Úřad umožnil, aby se zástupce účastníka správního řízení před vydáním rozhodnutí vyjádřil k podkladu pro rozhodnutí a ke způsobu jeho zjištění. Zástupce účastníka řízení této možnosti využil.

Charakteristika spojovaných subjektů

Společnost **AGFTRADING, a.s.**, se sídlem Roháčova 83/1099, Praha 3, IČ: 26 18 56 10, vznikla, podle výpisu z obchodního rejstříku vedeného Městským soudem v Praze, oddíl B, vložka 6626, dne 1.7.2000 transformací společnosti AGFTRADING, spol. s r.o., která byla zapsána do obchodního rejstříku dne 1.1.1994. Společnost se soustředí zejména na obchodní činnost. Obchoduje především v oblasti zemědělských komodit, jako jsou obilniny (zejména pšenice, žito, ječmen, krmné obilí), olejniny (zejména řepka olejná a slunečnice), luštěniny apod., osiv, hnojiv, pesticidů a mořidel. Kromě toho obchoduje s krmnými směsmi a jejich komponenty. Kromě obchodní činnosti provozuje též dvě krůtí porážky s finalizací – Středisko Lom u Tachova a Středisko Hodonín.

Organizačně se společnost AGFTRADING člení na vlastní správu, výrobní a obchodní střediska a tzv. akvizice. AGFTRADING je stoprocentně vlastněna společností AGROFERT HOLDING, a.s., která je součástí skupiny společnosti AGROFERT, a.s. se sídlem Roháčova 89, Praha 3 (dále jen „AGROFERT“), jež je na vrcholu její majetkové struktury. Jedná se o holding, jehož dceřiné společnosti působí na různých výrobkových

trzích, vedle zemědělství působí i v oblasti chemie, anorganické i organické (PRECHEZA, a.s. a DEZA, a.s., jejichž výroba se zemědělstvím nijak nesouvisí, na druhé straně Lovochemie, a.s. a Aliachem, a.s. se mj. zabývají výrobou průmyslových hnojiv), a další v oblasti potravinářství. V celé skupině AGROFERT působí 55 společností, z toho asi 30 v zemědělství, jehož se dané spojení bezprostředně dotýká. Jedná se zejména o společnosti typu ZZN, tedy Zemědělské zásobování a nákup, či ACHP, tj. agrochemické podniky. Uvedené typy společností se zabývají obchodováním s potřebami pro zemědělskou prvovýrobu (průmyslová hnojiva, pesticidy, mořidla) a poskytováním služeb pro zemědělce (např. sklizňové služby, posklizňový výkup plodin a jejich ošetření). Většina společností typu ZZN rovněž vyrábí krmné směsi pro zvířata a v menší míře se zabývají výkrmem drůbeže či prasat. V rámci majetkové struktury společnosti AGFTRADING dále působí potravinářské společnosti Maso Planá, a.s. a MASNA Studená, a.s., které se zabývají zpracováním vepřového a hovězího masa. Do organizační struktury AGFTRADING je začleněna, jako Středisko Lom u Tachova, bývalá společnost ADEX, a.s., zabývající se porážkou a zpracováním krůt těžkého typu a, jako Středisko Hodonín, bývalá společnost Krůta Hodonín, závod na porážku a zpracování krůt těžkého typu bez vlastní finalizace výrobků. Svým působením pokrývají zemědělské a potravinářské společnosti území celé České republiky.

Společnost **PROAGRO Liberec, a.s.**, se sídlem Pivovarská 866, Liberec, IČ: 49903497, byla zapsána do obchodního rejstříku vedeného Krajským soudem v Ústí nad Labem, oddíl B, vložka 523, dne 1.1.1994. Hlavním předmětem podnikání společnosti je nákup, skladování, ošetřování, úprava, zpracování a odbyt zemědělských komodit, výroba a prodej krmných směsí a výkrm a prodej krůt. Společnost PROAGRO nekontroluje žádné další společnosti.

Relevantní trh

Úřad šetřil, zda navrhovaným spojením vznikne nebo bude posíleno dominantní postavení spojujících se soutěžitelů nebo některého z nich, a to takovým způsobem, že dojde k podstatnému narušení hospodářské soutěže. V případě negativního zjištění je Úřad povinen ve lhůtě do 30 dnů od zahájení správního řízení vydat rozhodnutí, kterým předmětné spojení povolí. Za účelem zjištění, zda tato podmínka byla splněna, bylo třeba, aby Úřad vymezil, ohledně jakého zboží, na jakém území a v jakém časovém momentu dochází ke střetu nabídky a poptávky, tj. relevantní trh.

Za relevantní trh se obecně pokládá místo, kde se střetává nabídka s poptávkou zboží, které je schopno uspokojit určitou konkrétní potřebu spotřebitele. Výrobkový relevantní trh zahrnuje všechny výrobky nebo služby, které spotřebitel pokládá vzhledem k jejich vlastnostem, ceně a zamýšlenému způsobu použití za shodné nebo zaměnitelné. Geografický trh zahrnuje území, kde jsou podmínky hospodářské soutěže dostatečně homogenní a které může být odlišeno od ostatních území zejména tím, že podmínky hospodářské soutěže na těchto jiných územích jsou zřetelně odlišné. Časové vymezení trhu vyjadřuje četnost (pravidelnost a opakovatelnost) střetu nabídky a poptávky a odlišuje ji od střetu nabídky a poptávky, k níž dochází nahodile, popř. jen ojediněle. Z časového hlediska je při posuzování trhu brán v úvahu minulý a očekávaný vývoj pravidelných, případně relativně trvale se opakujících dodávek na trh.

- vymezení relevantního trhu z hlediska věcného

Při vymezení výrobkového relevantního trhu Úřad vycházel zejména z činností společnosti PROAGRO, kterými se však mimo jiné zabývají rovněž společnosti náležící do skupiny AGROFERT. To znamená, že posuzované spojení soutěžitelů je spojením horizontálním.

Služby společnosti PROAGRO spočívají, obdobně jako v případě jiných společností typu Zemědělské zásobování a nákup (dále jen „ZZN“), jednak v nákupu a prodeji zemědělských komodit, jako jsou obiloviny, olejniny či luskoviny. Obchodní vztah mezi společností ZZN a zemědělskými prvovýrobci zjednodušeně probíhá tak, že společnost ZZN poskytne zemědělci vstupní suroviny pro rostlinnou výrobu (osiva, hnojiva, pesticidy) s odloženou splatností a po sklizni od něj odkoupí vypěstované produkty a vzájemným zápočtem si vyrovnají své vzájemné závazky a pohledávky. Se získanými zemědělskými komoditami společnost ZZN dále obchoduje (prodává je dalším zpracovatelům, vyváží) a část jich zpracovává na krmné směsi, oleje apod., které opět prodá zemědělcům či jiným odběratelům. Hlavní výhoda tohoto vztahu spočívá v tom, že se zemědělci nemusejí zabývat obstaráváním dostatečným skladovacích prostor, úpravou uskladněných surovin, vytvářením obchodních vztahů s konečnými odběrateli, zpracováním některých komodit, obstaráváním dostatečných finančních prostředků v hotovosti (transakce většinou probíhají formou směnného obchodu) atd.

K tomu aby mohly společnosti typu ZZN obchodovat s rostlinnými komoditami, potřebují prostor k jejich uskladnění. Soukromí zemědělci dostatečné skladovací kapacity pro úpravu a následné uskladnění vypěstovaných komodit nemají, proto je nedodávají přímo zpracovatelům, nýbrž obchodním organizacím, společnostem typu ZZN, které disponují potřebnými skladovacími prostory a mají rovněž zkušenosti s úpravou a skladováním suroviny. Z uvedeného důvodu jsou společnosti typu ZZN typickými odběrateli zemědělských produktů od prvovýrobců a zároveň dodavateli zpracovatelů těchto produktů. Skladování a ošetřování obchodovaných rostlinných komodit je významnou činností těchto společností, přičemž skladovací prostory slouží z větší části ke skladování vlastního zboží, které společnosti ZZN vykoupí od zemědělců; nejedná se tak o službu poskytovanou třetím subjektům.

Skladovací kapacita každé společnosti vypovídá o jeho schopnosti nakoupit, ošetřit a prodat dané množství rostlinných komodit. Mezi kapacitou skladovacích prostor a množstvím obchodovaných komodit je tak vztah přímé úměry, neboť obecně nelze obchodovat s větším množstvím zboží, než které mohou dané subjekty uskladnit. Vzhledem k tomu, že skladování a obchod jsou v činnosti společností typu ZZN velmi úzce provázány a s ohledem na nízkou skladovací kapacitu společnosti PRAOGRO, o kterou bude navýšen podíl skupiny AGROFERT, Úřad považuje v daném případě za dostatečné zaměřit se při vymezení relevantního výrobkového trhu na trh **skladování zemědělských rostlinných komodit**, neboť tento zároveň dostatečně vypovídá o potenciálním množství obchodovaných produktů.

PROAGRO se kromě skladování rostlinných komodit a jejich obchodování zabývá výrobou a prodejem krmných směsí a dále výkrmem a prodejem krůt.

Krmné směsi jsou směsi jednotlivých krmiv s přidáním doplňkových látek, které jsou určeny pro výživu zvířat. Jejich výroba a složení podléhá zákonu č. 91/96 Sb. o krmivech. V ČR je základem krmné směsi vždy obilí, ke kterému se přidávají další potřebné složky obsahující bílkoviny (řepkové šroty, sójové šroty, rybí a masokostní moučky apod.). Krmné směsi se rozlišují podle jednotlivých druhů domácích či hospodářských zvířat, pro která jsou určena a dle vývojových stádií daných zvířat. Na jednom výrobním zařízení je však možné vyrábět krmné směsi pro různé druhy zvířat i pro jejich jednotlivá vývojová stádia. Z tohoto důvodu není třeba pro účely posuzovaného spojení relevantní trhy krmných směsí pro různé druhy zvířat či jednotlivá vývojová stádia rozlišovat.

Na trhu **prodeje krůt** existují dva typy krůt. Jednak krůty lehkého typu, které dosahují hmotnosti 6 – 8 kg. Krůty tohoto typu se dodávají na trh převážně v celku a jsou určeny převážně k úpravě pečením. Naproti tomu krůty těžkého typu, které dosahují

hmotnosti 15 – 16 kg, resp. až 24 kg u krocanů, se používají k získání masa a jeho dalšímu zpracování v masokombinátech. V celku se dodávají na trh pouze v omezeném množství. V ČR se chovají převážně krůty těžkého typu. Mezi jednotlivými typy krůt nejsou žádné rozdíly v kvalitě masa, jediným rozdílem je dosahovaná hmotnost. Chov krůt je výrazně náročnější než například u chovu kuřat. Vhledem k větší velikosti jsou krůty náročnější na prostor, klimatizaci a jsou i citlivější na stres než kuřata.

Pokud jde o činnost skupiny AGROFERT, platí, že společnosti do ní náležící působí ve všech výše uvedených oblastech. Navíc se společnost AGFTRADING nepřímo zabývá rovněž porážkou krůt a zpracováním krůtího masa, tzn., že se posuzované spojení vyznačuje prvky vertikálních spojení.

Na základě uvedených skutečností byl relevantní výrobkový trh vymezen následovně:

1) **trh skladování rostlinných komodit**
2) **trh krmných směsí**
3) **trh krůt**

- vymezení relevantního trhu z hlediska geografického

Jak již bylo uvedeno, relevantní trh z hlediska geografického zahrnuje území, na kterém se realizuje vztah nabídky a poptávky po zboží za dostatečně homogenních podmínek, jimiž se odlišuje od ostatních území, na kterých nabídka a poptávka probíhá za podmínek zřetelně odlišných. Relevantní geografický trh je vymezen:

- územím České republiky.

- vymezení relevantního trhu z hlediska časového

Vymezení trhu z hlediska časového vyjadřuje četnost (pravidelnost a opakovanost) střetu nabídky a poptávky a odlišuje jej od střetu nabídky a poptávky, k níž dochází nahodile, popř. jen ojediněle. V daném případě se jedná o trhy trvalé, charakterizované pravidelnými dodávkami (službami) po celý kalendářní rok, nepodléhající významným výkyvům. Z uvedeného důvodu byl relevantní trh z hlediska časového vymezen jako trh trvalý. Pro posuzování spojení byl sledován poslední finanční rok, tedy rok 2000, s přihlédnutím k roku 1999 a k roku 1998.

Úřad provedl toto vymezení na základě podkladů poskytnutých účastníkem řízení, vlastních zjištění a získaných podkladů.

Posouzení spojení

Trh s**kladování rostlinných komodit** lze charakterizovat tím, že skladovací prostory slouží z větší části ke skladování vlastního zboží, které společnosti ZZN vykoupí od zemědělců; nejedná se tedy o službu poskytovanou třetím subjektům. Podíl na skladování rostlinných komodit společnosti PROAGRO je přibližně … %; podíl společnosti AGFTRADING ke dni vydání rozhodnutí přibližně … %. Celkový tržní podíl na uvedeném relevantním trhu se tedy pohybuje okolo … %. Tento podíl je vyjádřen velikostí skladovacích kapacit, bez ohledu na jejich využití. Nelze tedy u tohoto relevantního trhu samostatně odvozovat vznik či posílení dominantního postavení.

Na relevantním trhu **krmných směsí** působí velké množství výrobců krmných směsí, navíc si krmné směsi mnohdy vyrábí sami chovatelé a přepravu (dovoz) krmných směsí je možno provádět na značné vzdálenosti bez zásadního vlivu na cenu. Z toho lze odvodit, že na relevantním trhu krmných směsí existuje silná konkurence a žádný výrobce nemůže ovlivňovat cenu či jinými způsoby se chovat nezávisle na odběratelích a ostatních výrobcích.

V oblasti prodeje krmných směsí je úroveň ochrany národních trhů sousedních států a tuzemského trhu v podstatě stejná, což v konečném důsledku znamená, že kompletní krmné směsi se z ČR nevyvážejí ani se do ní nedovážejí.

Podíl společností ZZN skupiny AGROFERT na trhu krmných směsí v ČR je přibližně … %, podíl společnosti PROAGRO je přibližně … %. Spojením tedy dojde k navýšení tržního podílu na necelých … %. Navýšení podílu o … % nelze považovat v této situaci za zásadní, rozhodně nepovede k získání dominantního postavení, a to zvláště po srovnání s podílem hlavního konkurenta – skupiny Agropol Group – cca … %.

Relevantní **trh krůt** je charakteristický velkým počtem chovatelů krůt a dovozem převyšujícím vývoz (za rok 2000). Při celkovém množství prodaných krůt za přibližně 791 mil. Kč za rok 2000, připadá na společnost AGFTRADING, která vykrmila krůty za přibližně 33 mil. Kč, asi … %. PROAGRO vyprodukovala krůty za 16 mil. Kč, tzn. tržní podíl asi … %. Navýšením na …% podíl z celkového obratu nedojde rovněž k získání takového postavení, které by spojovaným subjektům umožnilo chovat se nezávisle na ostatních soutěžitelích.

Společnost AGFTRADING zaujímá díky svému Středisku Lom u Tachova a Středisku Hodonín významné postavení na trhu zpracování krůt, který však v případě posuzovaného spojení nebude ovlivněn.

Právní rozbor

Podstatou posuzovaného spojení soutěžitelů je nabytí kontroly nad společností PROAGRO ze strany společnosti AGFTRADING, ke kterému má dojít na základě Smlouvy o úplatném převodu cenných papírů, která byla uzavřen mezi společností AGFTRADING, jako kupujícím a společností GARIT AG, a.s., jako prodávajícím. V důsledku této smlouvy získá společnost AGFTRADING 61,59 % akcií společnosti PROAGRO, společně se všemi právy a povinnostmi, které s nimi souvisejí, a tím i kontrolu v této společnosti. Dojde tedy ke spojení soutěžitelů ve smyslu § 12 odst. 3 písm. a) zákona.

V § 13 písm. a) zákon stanoví, že spojení soutěžitelů podléhá povolení Úřadu, jestliže celkový celosvětový čistý obrat všech spojovaných soutěžitelů dosažený za poslední účetní období je vyšší než 5 miliard Kč. Celkový čistý obrat spojujících se soutěžitelů dosahoval v roce 2000 přibližně … Kč. Zákonem dané podmínky posuzované spojení podniků splňuje, a podléhá tedy povolení Úřadu.

V dalším postupu Úřad zkoumal, zda spojením vznikne nebo bude posíleno dominantní postavení spojujících se soutěžitelů nebo některého z nich, které by mělo za následek podstatné narušení hospodářské soutěže. Na základě skutečností uvedených v posouzení dopadů spojení na relevantní trh dospěl Úřad k závěru, že posuzované spojení soutěžitelů nepovede ke vzniku či posílení dominantního postavení, neboť nezvýší tržní sílu společnosti AGFTRADING natolik, aby jí umožňovala chovat se nezávisle na jiných soutěžitelích nebo spotřebitelích.

Z toho důvodu zvolil Úřad postup podle § 16 odst. 2 zákona a ve stanovené lhůtě 30 dnů vydává rozhodnutí, kterým spojení soutěžitelů AGFTRADING a PROAGRO povoluje.

Poučení o opravném prostředku

Ve smyslu ustanovení § 61 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), v platném znění, lze proti tomuto rozhodnutí podat do 15 dnů od jeho doručení rozklad předsedovi Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, a to prostřednictvím Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže – odboru fúzí. Včas podaný rozklad má odkladný účinek.

Ing. Vladimír Stankov, CSc.
vrchní ředitel

PM: 18.02.2002

Rozhodnutí obdrží:
JUDr. František Veselý
AGFTRADING, a.s.
Roháčova 83/1099
130 00 Praha 3